

**ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Γ'
ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ**

ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2015

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

ΚΕΙΜΕΝΟ:

«Η ελευθερία στην ηλεκτρονική μορφή»

Ο Σωκράτης και ο Ιησούς υπήρξαν δύο από τους μεγαλύτερους στοχαστές στην ανθρώπινη ιστορία. Όμως ο λόγος και των δύο θεωρήθηκε ασεβής προς τα θεία και επικίνδυνος για την «κοινωνία», δηλαδή την καθεστηκυία τάξη πραγμάτων. Γι' αυτό και οι δύο καταδικάστηκαν σε θάνατο. Όχι για κάτι που έκαναν, αλλά για κάτι που είπαν. Οι ίδιοι φυσικά δεν επεδίωξαν κάποιο βιβλίο ούτε είχαν blogs. Η τεχνολογική κατάσταση της εποχής επέτρεπε τη μεταφορά ιδεών μόνο διά της ομιλίας. Στην εποχή τους, βέβαια, υπήρχαν κι άλλοι ομιλητές. Κάποιοι από αυτούς διατύπωσαν ενδιαφέρουσες ιδέες, αλλά οι περισσότεροι έλεγαν ανοησίες και γι' αυτό ο λόγος τους πέρασε στη λήθη.

Ο Τζον Λοκ ήταν επίσης ένας από τους μεγαλύτερους πολιτικούς φιλοσόφους της νεωτερικότητας. Κυνηγημένος στη Βρετανία εξέδωσε το κορυφαίο του έργο τις δύο πραγματείες περί διακυβέρνησης ανώνυμα στην Ολλανδία. Ο ίδιος φυσικά δεν είχε blog· τεχνολογία της εποχής του ήταν η τυπογραφία. Ξέρουμε σήμερα ότι και στη δική του εποχή το μεγαλύτερο μέρος όσων τυπώνονταν ήταν ανοησίες και **συκοφαντίες** κατά πολιτικών αντιπάλων. Αυτό χρησιμοποίησαν ως **πρόσχημα** οι εξουσιαστές της εποχής προσπαθώντας να αποσιωπήσουν τον πραγματικά ανατρεπτικό λόγο. Είναι, για παράδειγμα, χαρακτηριστικός ο νόμος που ο καρδινάλιος Ρισελιέ πέρασε τον Ιανουάριο του 1629 στη Γαλλία: «Η μεγάλη αναταραχή και αναστάτωση που διαπιστώνουμε κάθε μέρα από την ευκολία και

την ελευθερία της εκτύπωσης, κατά παράβαση των νόμων του βασιλέως δημιουργεί μεγάλα τραύματα στους υπηκόους, στην ειρήνη και στην ηρεμία του κράτους... Κάθε τυπογράφος, είτε βρίσκεται στο Παρίσι είτε σε άλλη πόλη του βασιλείου... και κάθε βιβλιοπώλης ή άλλος απαγορεύεται να πουλά οποιοδήποτε βιβλίο ή γραπτό που δεν φέρει το όνομα του συγγραφέα και του τυπογράφου, και δεν έχουν την γραπτή μας άδεια...».

Σήμερα η τεχνολογία θέτει εκ νέου τα παλιά προβλήματα. Ο ανώνυμος λόγος των blog και των κοινωνικών δικτύων εξοργίζει τους εξουσιαστές όλου του κόσμου. Πριν λίγο καιρό ο Ερντογάν στην Τουρκία απαγόρευσε το twitter, στην Κίνα απαγορεύουν την **πρόσβαση** σε διάφορους δικτυακούς τόπους, στην Ελλάδα καταδικάζονται νέοι άνθρωποι διότι σατίρισαν σε ιστοσελίδες «τα θεία», συνήθως κάποιους κατεστημένους πολιτικούς. Βέβαια είναι αλήθεια ότι το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος όσων γράφονται σήμερα στις διάφορες ηλεκτρονικές πλατφόρμες είναι σκουπίδια. Κάποια μπορεί να είναι και συκοφαντίες και θα περάσουν – όπως έγινε την εποχή που το κυριάρχο μέσο επικοινωνίας ήταν η ομιλία ή η τυπογραφία – στην λήθη της ιστορίας. Όμως τα σκουπίδια είναι τι αναγκαίο κόστος ώστε να μπορέσει να διατυπωθεί ο χρήσιμος και πραγματικά επαναστατικός λόγος.

Γι' αυτό είναι σημαντική η ελευθερία κάποιου να μιλά, να γράφει, να δημοσιεύει, παρά το γεγονός ότι όποιος μιλά, γράφει, δημοσιεύει δεν έχει κατ' ανάγκη δίκιο ή πολύ περισσότερο δεν έχει κάτι πραγματικά επαναστατικό να πει. Απαγορεύοντας την έκφραση ιδεών που φαίνονται προσβλητικές τα «επικρατούντα ήθη», εξασφαλίζουμε ότι θα αποσιωπηθεί και ο χρήσιμος λόγος. Έτσι η κοινωνία θα παραμείνει στάσιμη και θα μαραζώσει. Με τις νέες ιδέες προχωρά ο κόσμος, ακόμη κι αν αυτές έχουν ως παράπλευρο κόστος να ανεχθούμε συντριπτικά περισσότερα σκουπίδια, από τα διαμάντια που παράγονται στις ηλεκτρονικές πλατφόρμες.

Πάσχος Μανδραβέλης, «Η Καθημερινή», 30/04/2014

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

A. Να συντάξετε την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε σε 100-120 λέξεις.

Μονάδες 25

B1. «Ομως τα σκουπίδια είναι το αναγκαίο κόστος ώστε να μπορέσει να διατυπωθεί ο χρήσιμος και πραγματικά επαναστατικός λόγος». Να αναπτύξετε το περιεχόμενο του αποσπάσματος σε 60-80 λέξεις.

Μονάδες 10

B2.α. Να επιβεβαιώσετε με δύο παραδείγματα ότι το κείμενο που σας δόθηκε ανήκει στο γραμματειακό είδος του άρθρου.

Μονάδες 4

β. Με ποιον τρόπο επιτυγχάνεται η νοηματική σύνδεση των δύο πρώτων παραγράφων του κειμένου;

Μονάδες 2

B3.α. Ποια είναι η συλλογιστική πορεία του κειμένου;

Μονάδες 5

β. Να εντοπίσετε δύο τεκμήρια στο κείμενο, αναφέροντας το είδος στο οποίο ανήκουν, και να τα αξιολογήσετε.

Μονάδες 4

B4.α. Να επισημάνετε στο κείμενο τρεις περιπτώσεις ειδικής ορολογίας (μον.3), επισημαίνοντας το ρόλο-σκοπό τους (μον.3).

Μονάδες 6

β. Να σχηματίσετε από μία περίοδο λόγου με τις λέξεις: **διατύπωσαν, συκοφαντίες, πρόσχημα, πρόσβαση.**

Μονάδες 4

Γ. Όπως αναφέρεται στο κείμενο, η είσοδος στην ηλεκτρονική εποχή έφερε πολλές αλλαγές άλλοτε θετικές και άλλοτε αρνητικές. Σε μια ημερίδα που διοργανώνει το σχολείο σας με θέμα «Τα νέα δεδομένα της ψηφιακής εποχής» αναλαμβάνετε με την προφορική σας εισήγηση να παρουσιάσετε τους τρόπους πραγμάτωσης της ελευθερίας, του διαλόγου και κατ' επέκταση

της δημοκρατίας μέσω του διαδικτύου, αλλά και τους κινδύνους που μπορεί να κρύβει η κακή ή η αλόγιστη χρήση του ως προς αυτούς τους συγκεκριμένους τομείς (500-600 λέξεις).

Μονάδες 40

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα **να μην τα αντιγράψετε** στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε.**
Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα, τα οποία και θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
5. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μια (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ